

Sygn. akt II Ca 59/13

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Wojtkiewicz

SO Wiesława Buczek – Markowska (spr.)

SO Violetta Osińska

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. K. i G. K.

przeciwko H. N.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego zawarte w punkcie 3. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt II Ca 59/13

**postanawia:**

**oddalić zażalenie.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w punkcie 3 zasądził od pozwanego H. N. na rzecz powodów G. K. i A. K. solidarnie kwotę 1550 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu odnośnie punktu 3. wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż biorąc pod uwagę wynik postępowania apelacyjnego zasadnym było obciążenie pozwanego jego kosztami na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd ten przyjął, iż na koszty postępowania apelacyjnego obciążające pozwanego składała się opłata od apelacji w wysokości 1550 zł.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany, który w wywiedzionym zażaleniu wniósł o zwolnienie go od kosztów postępowania apelacyjnego.

Podniósł, że w związku z przegranym procesem oraz perspektywą długotrwałego obciążenia finansowego, a nadto okolicznością, iż obecnie jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, nie jest w stanie ponieść tejże opłaty.

**Sąd Okresowy zważył, co następuje:**

Zażalenie pozwanego nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 394<sup>2</sup> § 1 kpc, na postanowienia sądu drugiej instancji, których przedmiotem jest m. in. zwrot kosztów procesu, przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu. Na gruncie

obowiązujących przepisów kodeksu postępowania cywilnego obowiązuje zasada, iż kosztami postępowania sądowego, w tym apelacyjnego, sąd obciąża strony stosownie do wyniku procesu. Należy w tym miejscu wskazać, iż w przedmiotowej sprawie pozwany był stroną przegrywającą, wobec czego Sąd Okręgowy zasadnie, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążył go kosztami postępowania. Jak bowiem wynika z komentowanego przepisu, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Jednakże należy wskazać, iż od omawianej wyżej zasady odpowiedzialności za wynik procesu, występują pewne wyjątki. Wśród nich znajduje się w szczególności zasada słuszności, obowiązująca na gruncie art. 102 k.p.c. W myśl przywołanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Wyrażona w art. 102 k.p.c. zasada słuszności, jako wyjątek, stanowi rozwiązanie o charakterze szczególnym, niepodlegające wykładni rozszerzającej. Wykluczone jest zatem w jej przypadku stosowanie jakichkolwiek uogólnień, a wręcz cytowany przepis wymaga do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż kwestia przyjęcia przez Sąd, że w sprawie wystąpiły określone w tymże przepisie „szczególne okoliczności”, należy do swobodnego uznania Sądu. A zatem do jego dyskrejonalnej władzy należy rozstrzygnięcie, czy w konkretnym przypadku w ocenie sądu rozpoznającego sprawę wystąpiły przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c. Co istotne, orzekając w tym przedmiocie Sąd musi mieć zawsze na względzie wszelkie okoliczności sprawy. Jak bowiem wynika z orzecznictwa, ustawodawca nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73).

Należy w tym zakresie stanowczo podkreślić, że chodzi nie tylko o okoliczności związane z przebiegiem procesu, ale również pozostające poza jego obszarem m.in. stan majątkowy strony, jej sytuacja życiowa. Wskazane okoliczności powinny być w szczególności oceniane przede wszystkim z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Co istotne, sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (post. Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły wymagane na gruncie art. 102 k.p.c. szczególne okoliczności uzasadniające zwolnienie pozwanego od ponoszenia kosztów postępowania apelacyjnego. Co istotne, wystąpienia takich okoliczności nie udowodnił w wywiedzionym zażaleniu sam pozwany. Bowiem - w ocenie równorzędnego składu Sądu Okręgowego - jak już wyższej wskazano, sam fakt, iż pozwany znajduje się obecnie w trudnej sytuacji materialnej nie uzasadnia samo przez się zastosowania art. 102 k.p.c. Wskazać przy tym należy, że owa trudna sytuacja wynika w znacznej mierze, jak sam zauważył pozwany, z faktu, iż stał się on stroną przegrywającą w procesie.

Reasumując, wobec nie wykazania przez stronę pozwaną „szczególnych okoliczności” uzasadniających zwolnienie od kosztów postępowania, zasadnym było rozstrzygnięcie przez Sąd Okręgowy o kosztach postępowania apelacyjnego w oparciu o art. 98 k.p.c. Bowiem jak wskazano na wstępie orzekanie o kosztach postępowania w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu stanowi regułę, zaś odstępianie od niej ma charakter szczególny, a pozwanemu nie udało się wykazać w niniejszej sprawie, iż zasadnym byłoby potraktowanie jego sytuacji jako szczególnej, uzasadniającej odstępianie od obciążania go kosztami postępowania apelacyjnego.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.